

Adînc intrat în conștiința românilor de pretutindeni prin imnurile sale mobilizatoare: *Pe-al nostru steag, Tricolorul, Cîntec de primăvară* (de 1 Mai), sau mereu emoționanta *Baladă* și optimista operetă „clasică” *Crai nou*, Ciprian Porumbescu nu este încă cunoscut în deplinătatea creației sale.

Insemnate trepte pentru împlinirea acestui deziderat au fost realizate de Muzeul din Suceava, prin editarea a două cărți de care nu se poate face abstracție în viitor. Prima, „*Ciprian Porumbescu — documente și mărturii*”, (1971), conține 12 studii, semnate de Leca Morariu (Carol Miculi și Porumbestii), Paul Leu — 4 studii — Octav Monoranu, Ștefan Pavelescu, Victor Buta, Grigore Foiț, Ciprian Rațiu, Maria-Luiza Ungureanu și Ovidiu Pentelescu. Cea de a doua este o impunătoare *Monografie „Ciprian Porumbescu”* tipărită în 1972. Autorul, lectorul universitar Paul Leu, îmbină rigurozitatea cercetătorului și minuțiosul istoriograf, cu pasiunea scriitorului pentru personajele cărora le dă viață. Volumul conține 27 planșe cu numeroase ilustrații și rezumate în limbile franceză și germană. Prin lectura vieții lui Ciprian Porumbescu prind relief febrilitatea, dăruirea și entuziasmul, ce caracterizează toate acțiunile compozitorului, precum și dramatismul dragostei sale și a morții timpurii, în pline vise de creație, înainte de a fi împlinit 30 de ani. Participarea lui Porumbescu în juriul concursului corurilor plugarilor români de la Chizătău, în 20 septembrie 1882, prezintă un deosebit interes. Chiar propriile lui rînduri sînt încă o dovadă despre căldura cu care a fost îmbrățișată opera sa în Banat, mai curînd decît oricare altă provincie românească: „prin Lugoj, Timișoara, Caransebeș, oamenii mă cunosc mai bine decît la noi în Bucovina, și cu respect se purtau față de mine..., mă purtau în brațe, iar la Lugoj făceau, în onoarea mea, soirée splendide”.

În subtitlul 1. *Incercări literare*, din cap. VII, îi sînt relevate realele însușiri literare, ce le completează pe cele muzicale. Fragmentele citate din scrisori sau din jurnal, semnate de Ciprian Porumbescu, trezesc o îndreptățită dorință de a vedea un al treilea volum editat de Muzeul din Suceava, alcătuit tot prin competența lui Paul Leu, care să cuprindă lucrările sale literare. Literatura română ar cîștiga un scriitor memorialist, iar muzicologia, documente inedite. Între poeziile în limba germană, cele închinete jubitei sale Berta Gorgon (fiica pastorului reformat din satul vecin, Ilișești), se înscriu tot în sfera autobiografică. Subtitlul 2. *Activitatea componistică*, din același capitol, conturează, nu fără o anumită intuiție, opera compozitorului. Aici se cer însă completări, în viitoarele lucrări, pe care tot Muzeul din Suceava este dator să le scoată la lumină. Mai întîi se așteaptă o listă completă a lucrărilor sale muzicale, după categorii: piese instrumentale, vocale (lieduri, coruri), muzică pentru teatru. Lucrările sale didactice, relevante de asemenea de *Monografie*, merită să figureze alături de compoziții, iar *Colecția de cîntece sociale pentru studenții români*, compuse și dedicate jumimii academice române (Viena, 1880), poate chiar să fie reeditată.

Suceava este și sediul unor însemnate acțiuni care includ și tendința de a populariza compozițiile lui Ciprian Porumbescu. E vorba de *Concursul de interpretare instrumentală „Ciprian Porumbescu”*, pentru elevi și pioneri pînă la 15 ani, inițiat de Consiliul județean pioneresc și Comitetul județean pentru cultură și educație socialistă Suceava și Uniunea Compozitorilor din R.S.R. Participînd la lucrările juriului în ambele ediții, pot să relatez și numărul redus al concurenților care au avut în repertoriu lucrări de Porumbescu. Acest concurs național, inedit și pe plan internațional, are menirea de a încuraja interpretarea instrumentală, de a depista talente și de a promova creația autohtonă. Și pentru acest scop, opera lui Ciprian Porumbescu, cuprinzînd și un număr mare de piese instrumentale necunoscute, trebuie editată.

E. B.

Creația compozitorului D.D. Botez, numărînd peste 100 de opusuri, întregeste profilul spiritual al pedagogului a cărui activitate, desfășurată timp de mai multe decenii în cadrul catedrei de dirijat a Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, a contribuit la instruirea cu competență și dăruire a multor generații de studenți, a dirijorului corului Filarmonicii „George Enescu”, a animatorului mișcării corale din țara noastră.

Editura muzicală a tipărit în luna în care compozitorul a fost sărbătorit cu prilejul împlinirii a 70 de ani o plachetă ce cuprinde *Patru cîntece populare din Județul Sibiu*, culese de învățătorul N. Hanzu și prelucrate pentru cor mixt de Dumitru D. Botez, dedicate Corului Căminului cultural din comuna Gura Rîului.



În toate cele patru prelucrări corale (*Bade, pentru dumneata, Lasă-mă măicuță-n pace, Plînge-mă, maică, cu dor, Busuioc cu măciulie*), compozitorul, păstrînd savoarea și autenticitatea melodiilor populare, le înveșmîntează într-o meșteșugită haină armonică, integrîndu-le unui stil larg accesibil. Sînt, de fapt, patru reușite „miniaturi” corale (toate la un loc durează circa 7 minute) ce pot fi executate sub forma unei suite, datorită mișcărilor contrastante în care sînt concepute (*Andantino, Allegretto, Lento poco rubato, Invirtita*).

Constantin RĂSVAN